

Алтынбекова О.Б., Зуева Н.Ю.,
Бектурганова Г.З.

**Функционально-смыслоные
типы речи
в экспериментальном
учебнике:
общая характеристика**

Altynbekova O.B., Zuyeva N.Yu.,
Bekturganova G.Z.

**Functional-semantic types of
speech in the experimental
textbook: general characteristics**

Алтынбекова О.Б., Зуева Н.Ю.,
Бектурганова Г.З.

**Эксперименттік оқулықтағы
сөздің функционалды-
семантикалық түрлері: жалпы
сипаттамасы**

В статье представлена общая характеристика функционально-смыслоных типов речи, содержащаяся в учебнике русского языка для экспериментальных 11-х классов 12-летней модели образования [1]. Анализируются структура и способы оформления разных типов речи – описания, повествования и рассуждения, выделяемых в соответствии с целью и содержанием речи. Рассматриваются грамматические средства, используемые преимущественно в том или ином типе речи, подчёркивается возможность использования разных типов речи в пределах одного текста. Даётся обоснование связи разных типов речи с функциональными стилями.

Ключевые слова: учебник русского языка для экспериментального 11 класса, 12-летняя модель обучения, функционально-смыслоные типы речи.

The paper presents a general description of the functional and semantic types of speech contained in the textbook of the Russian language for experimental eleventh grade classes of the 12-year education model [1]. It analyzes the structure and methods of producing various types of speech – description, narration and argument determined in accordance with the purpose and content of speech. It also considers grammatical means used predominantly in a particular type of speech and emphasizes the possibility of the use of different types of speech within a text. The connection of various types of speech with functional styles is substantiated.

Key words: russian language textbook for the 11thexperimental grade, 12-year-old model of education, functional and semantic types of speech.

Мақалада білім беру модельдерінің 11- ші 12- сыныптарына арналған эксперименттік орыс тілі оқулығында қамтылған сөздің функционалды және семантикалық түрлерінің жалпы сипаттамасы ұсынлады. Сойлеу мақсаты мен мазмұнына сәйкес жалпы сипаттамасы, атап айтқанда сойлеудің әр түрлері баяндау әнгімелдеу, талдау ондеу күрылымы мен әдістеріне талдау жасалынады. Сөздің әр түрлерінің катысты алынған грамматикалық құралдар сойлеудің белгілі бір түрінің негізінде пайдаланылатынын қарастырады, мәтін ішіндегі сөзінде әр түрлі пайдалану мүмкіндігін атап корсетеді. Функционалдық стильдердегі сөздің әр түрлерінің байланысына қарай негіздемесі беріледі.

Түйін сөздер: 11- ші 12- сыныптарына арналған эксперименттік орыс тілі оқулығы, білім беру моделі, сойлеу функционалдық және семантикалық түрлері.